

СЕРГІЙ ПЕТРОВИЧ ПАСЕЧНИКОВ

До 65-річчя від дня народження

Сергій Петрович Пасечніков народився 24 вересня 1950 р. в столиці Литви – Вільнюсі.

У 1973 р. з відзнакою закінчив Київський медичний інститут за спеціальністю «лікувальна справа».

Розпочавши свій трудовий шлях на кафедрі урології Київського медичного інституту, пройшов усі ланки професійної майстерності – від старшого лаборанта до професора кафедри урології Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, завідувачем якої став у 2011 р. Їз 1988 р. дотепер працює на посаді завідувача відділу запальних захворювань ДУ «Інститут урології НАМН України» (з 2011 р. – за сумісництвом).

У 1978 р. захистив кандидатську дисертацію, а в 1990 – докторську. У 1994 р. отримав звання професора.

Багаторічна плідна діяльність по праву забезпечила йому чільне місце у когорті найяскравіших учених нашої країни і заслуговує на належної оцінки.

Високий рівень компетентності і здатність до генерації ідей, блискуча ерудиція, широта думки, енергетизм, сприйнятливність до нового, талант дослідника і в той же час розумний консерватизм, що виявляється у збереженні цінно-

го досвіду, накопиченого попередниками – це ті якості, що характеризують Сергія Петровича як вченого і педагога.

С.П. Пасечніков – високоерудований клініцист з великим досвідом. З 1973 р. його клінічна практика проходить на базі урологічних відділень Олександрівської клінічної лікарні м. Київ. За його особистою участю впроваджено нові прогресивні методи діагностики і лікування хворих на гострий пієлонефрит, екстракорпоральна ударно-хвильова літотрипсія, уретероскопія, контактна уретеролітотрипсія, застосування лазерного випромінювання для ендоскопічного лікування захворювань сечовивідних шляхів та передміхурової залози, інші малоінвазивні методи лікування сечокам'яної хвороби в умовах сечової інфекції.

Він є одним із засновників першої в Україні лабораторії термодіагностики. Завдяки майстерності успішно виконує всі види оперативних втручань на органах сечової системи та чоловічих статевих органах, досконало володіє методиками ендоскопічної урології.

Професора С.П. Пасечнікова вирізняє дивовижна працездатність. Він виконує велику педагогічну роботу: читає курс лекцій та проводить практичні заняття зі студентами та викладачами – курсантами факультету підвищення кваліфікації лікарів. Під його керівництвом підготовлено і захищено 18 кандидатських і докторських дисертацій, пройшла навчання та підвищила свою кваліфікацію велика кількість студентів, викладачів та фахівців-урологів, які згодом стали завідувачами кафедр, клінік та відділень, викладачами медичних вузів та науковцями дослідних установ, працюють у різних регіонах України та поза її межами.

Високий рівень професіоналізму, клінічної ерудиції та життєвої мудрості в поєднанні з цілеспрямованістю, працездатністю та організаторськими здібностями дає йому можливість обирати найбільш перспективні та пріоритетні напрямки досліджень, результати яких відповідають сучасним вимогам світової науки щодо новизни, оригінальності, науково-методичного рівня виконання та принципам доказової медицини.

Результати наукових досліджень ученого викладені у понад 500 наукових працях, у тому числі – в закордонних виданнях, 10 монографіях, 8 підручниках, 26 винаходах; представлені у вигляді доповідей на численних вітчизняних та закордонних наукових форумах, конгресах Європейської асоціації урологів та Всесвітнього товариства урологів. Науково-дослідні роботи, виконані під його керівництвом, відзначено дипломами НАМН України (2007, 2010), почесним сертифікатом Європейської асоціації урологів (2011).

С.П. Пасечніков – член правління Асоціації урологів України (з 1998 р.), член Європейської асоціації (з 1994 р.) та Всесвітнього товариства (з 1997 р.) урологів. Він є головним редактором журналу «Медицинские аспекты здоровья мужчины», входить до складу редакційних рад журналів «Урологія», «Здоровье мужчины», «Андрологія та сексуальна медицина», «Мистецтво лікування», «Практикуючий лікар», багато років успішно працює у складі спеціалізованої вченої ради ДУ «Інститут урології НАМН України». За його редакцією у 2013 р. видано перший національний підручник «Урологія», підготовлений колективом провідних вітчизняних фахівців відповідно до сучасної навчальної програми для студентів медичних факультетів вищів IV рівня акредитації. Знайшовши широке схвалення урологічної спільноти, викладачів і студентів, у 2014 р. підручник видано російською мовою, а цього року – українською та російською.

У 1993–2005 та в 2007–2011 рр. професор С.П. Пасечніков – головний позаштатний спеціаліст МОЗ України за фахом «Урологія». На цій посаді він ефективно координував роботу головних спеціалістів всіх регіонів України, вмilo керуєчись основними принципами охорони здоров'я та соціальної медицини. Протягом багатьох років є членом атестаційної комісії МОЗ України зі спеціальності «Хірургія». У 1998–2004 та в 2008–2010 рр. успішно працював у складі експертної ради ВАК України.

За досягнення у розвитку медичної освіти і науки, високий професіоналізм С.П. Пасечнікова нагороджено Почесною грамотою Київського міського голови (2003), Почесною грамотою НАМН України (2005), Почесною грамотою МОЗ України (2010), Грамотою і Відзнакою Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (2011), він має Подяку Київського міського голови (2001). У 2011 р. йому присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Свій ювілей Сергій Петрович зустрічає сповненим сил та енергії, нових ідей і задумів, безліччю різних планів на майбутнє і почуттям абсолютної впевненості у виконанні всіх поставлених перед ним завдань. Усі його учні, колеги, співробітники і друзі сердечно вітають ювіляра та бажають міцного здоров'я, добра і достатку, нестримної творчої енергії та здійснення найзаповітніших мрій.

Редакція журналу щиро вітає Сергія Петровича з 65-річним ювілеєм і бажає йому міцного здоров'я, творчого натхнення, прогресу в усіх його справах. Нехай завжди зігриває Вас тепло людської подяки за добрі справи, зроблені в ім'я української медичної освіти та науки!

Асоціація урологів України
Редакційна колегія журналу «Урологія»

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ УРОЛОГІЇ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

В.П. Стусь

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

На Катеринославщині до 30-х років минулого століття спеціалізованої урологічної допомоги не існувало. Амбулаторні хворі відвідували шкірно-венеричні диспансери, де ними опікувалися венерологи і так звані «цистоскопісти». У стаціонарах, у тому числі і в хірургічних клініках, якими завідували професори О.О. Абражанов, Я.Й. Гальперн, урологічних хворих лікували хірурги, які для інструментального дослідження урологічних хворих залучали цистоскопістів, що приходили зі своїми цистоскопами.

О.О. Абражанов (1867–1931) – хірург, доктор медичних наук, професор, у 1923 році очолив хірургічну клініку кафедри факультетської хірургії Дніпропетровського медичного інституту, на якій виконувалися пієло- і нефролітомії, нефректомії та ін. Він очолював Дніпропетровське хірургічне товариство, був співредактором «Дніпропетровського хірургічного журналу». Життя Олександра Олексійовича – повне пошуків і постійної праці – обірвалося 30 квітня 1931 року біля операційного столу при виконанні операції хворому на двосторонній нефролітіаз.

Я.Й. Гальперн (1876–1941) – хірург, доктор медичних наук, професор, із 1922 до 1941 р. завідував кафедрою госпітальної хірургії загальної хірургії. Яків Йосипович вперше застосував переливання крові у Дніпропетровській області. У його клініці в 1926 р. вперше було виконано пряме переливання крові від донора хворому.

Поступово розширювалося поле наукової роботи на кафедрах Катеринославського медичного інституту. Це стало підставою для видання у 1922 р. в Катеринославі за редакцією Я.Й. Гальперна і професора С.П. Федорова журналу «Новий хірургічний архів». Журнал став досить популярним серед вчених і видавався регулярно до початку Великої Вітчизняної війни. Із 1946 р. журнал став видаватися в Києві під назвою «Клінічна хірургія». З 1923 до 1925 р. Яків Йосипович був деканом лікувального факультету, а з 1925 до 1926 р. – проректором з наукової роботи Катеринославської медичної академії. Він очолював хірургічну секцію єдиного наукового медичного товариства. У його статтях піднімалися актуальні проблеми хірургії та опе-

ративної урології, наводилися дані про вітчизняний та зарубіжний досвід, про методи вирішення багатьох важливих проблем практичної хірургії та урології.

До початку 30-х років урологічна допомога населенню розвивалася двома шляхами: знизу у венерологів і цистоскопістів, а зверху як розділ хірургії. Венерологи і цистоскопісти лікували урологічних хворих у шкірно-венеричних диспансерах. Вони повністю відповідали рівню знань і наукових досягнень того часу. Урологічна допомога, яка розвивалася в шкірно-венеричних диспансерах, не виходила за межі малої урології.

У 1923 р. завідувачем кафедри загальної хірургії Дніпропетровського медичного інституту призначено професора В.М. Деревенка, який завідував кафедрою до 1930 р. Базою клініки стало хірургічне відділення міської лікарні № 2 на 50 ліжок, до штату якого входили три асистенти.

В.М. Деревенко був прекрасним клініцистом-діагностом. Пройшовши хорошу школу у С.П. Федорова, він першим із хірургів у Дніпропетровську став застосовувати і широко впроваджувати в практику інструментальне урологічне дослідження та операції на сечовивідних шляхах. Плодом його багаторічної наукової роботи стала рукописна праця «Посібник з хірургії», в якому окремі розділи були присвячені обстеженню і хірургічному лікуванню урологічних захворювань.

Урологічні захворювання лікувалися і на інших кафедрах Дніпропетровського медичного інституту – факультетської (проф. С.К. Соловійов), загальної хірургії (проф. М.Т. Фрідман, Є.Ю. Крамаренко) та ін.

С.К. Соловійов (1881–1941) – хірург, доктор медичних наук, професор, з 1931 до 1941 р. – завідувач кафедри факультетської хірургії ДМІ. Сергій Костянтинівич написав роботу про лікування крипторхізму, гінекомастії та ін. За час його керівництва кафедрою співробітники кафедри написали 26 наукових робіт, захистили 10 кандидатських дисертацій, з них три кандидатські дисертації з урології: А.І. Іванченко «Клініка і

лікування паранефриту»; Я.З. Пікус «Гіпертрофія простати»; М.Є. Демко «Лікування крипторхізму».

У 1939 р. кафедра загальної хірургії була реформована. Для студентів лікувального факультету її перебазували в міську лікарню № 3 (нині міська лікарня № 9). У 1939/40 навчальному році завідував нею професор М.Т. Фрідман, роботи якого були пов'язані з питаннями травматизму, в тому числі і з відкритими і закритими ушкодженнями органів сечостатевої системи.

Для студентів педіатричного та санітарно-гігієнічного факультетів (у 1939/40 навчальному році) була організована кафедра загальної хірургії на базі міської лікарні № 2 на чолі з професором Є.Ю. Крамаренком. Наукова тематика кафедри була пов'язана з питаннями пластики рецидивних гриж із використанням гумової губки, метаплазії сполучної тканини при заміщенні дефектів сечового міхура та ін.

У клініці загальної хірургії урології, як спеціальності, надавалося велике значення. Урологічних хворих вів асистент Б.Т. Фукс. Після спеціалізації в клініці Б.Н. Хольцова і В.А. Гораша у 1930 р. він вперше у Дніпропетровську ввів урологічний амбулаторний прийом у палаці профілактики (поліклініці № 1) другої міської лікарні Дніпропетровська.

У 1924 р. на базі 3-ї міської лікарні відкрито кафедру дитячої хірургії, яку очолив професор М.Ф. Руднев (1874–1930). На цій кафедрі розпочато надання урологічної допомоги дітям. За короткий час йому вдалося удосконалити навчальну роботу, створити передову клініку, яка нині названа його ім'ям. Кафедра дитячих хвороб стає центром підвищення кваліфікації дитячих лікарів.

Науковий напрямок – вивчення патології нирок у дітей і розладів харчування при різноманітних видах вигодовування. М.Ф. Руднев – автор понад 50 наукових робіт, але найбільшої уваги заслуговує праця «Захворювання нирок і сечових шляхів у дитячому віці».

У 1932 р. у 2-й міській лікарні Дніпропетровська було розгорнуто 20 урологічних ліжок, які стали базою Дніпропетровського інституту удосконалення лікарів. У 1940 р. кількість урологічних ліжок у Дніпропетровську була збільшена до 30. Вони стали також базою доцентського курсу з урології медичного інституту. У відділенні працювали, крім доцента Б.Т. Фукса, який очолював курс, асистент і ординатор інституту удосконалення лікарів І.С. Ємець. Напередодні Великої Вітчизняної

війни доцентський курс був реорганізований у кафедру інституту удосконалення лікарів.

У Кривому Розі у 1932 р. Л.П. Крайзельбруд розгорнув 15 урологічних ліжок при першій міській лікарні. Пізніше він завідував кафедрою урології Уфимського медичного інституту (помер у 1965 р.). Після його від'їзду з Кривого Рогу з 1936 р. ці ліжка вів Е.А. Стисін. Стационарну допомогу урологічним хворим у цей період надавали в хірургічних та терапевтичних відділеннях.

У травні 1935 р. у Дніпропетровську організовано урологічне товариство, як секцію Всеукраїнського урологічного товариства. Воно об'єднало лікарів, які працювали за фахом і цікавилися цією спеціальністю, урологів (були одиниці), цистоскопістів, венерологів, хірургів, гінекологів. Загальна кількість склала 38 осіб. Першим головою товариства було обрано доцента Бориса Тимофійовича Фукса.

Б.Т. Фукс (1892–1973) народився в м. Нікополь в сім'ї купця. Медичну освіту здобув у Німеччині. Працював асистентом у другій робочій лікарні м. Дніпропетровськ у клініці хірургії, очолюваної проф. В.М. Деревенком. У роки громадянської війни був лікарем у бригаді Г.І. Котовського. Після громадянської війни за порадою проф. В.М. Деревенка, Б.Т. Фукс почав опікуватися урологією, неодноразово перебував на переривчастих курсах у клініці, очолюваній проф. С.П. Федоровим. Б.Т. Фукс пропагував паравертебральну анестезію в урології, про що доповів на I Всеукраїнському з'їзді урологів у 1938 р. Він був прихильником зведення яєчка за Омбретаном; вніс посильний внесок у вивчення пієлоренального рефлюксу. Результати цих досліджень повідомлені на засіданнях Дніпропетровського наукового товариства у 1930 і 1938 рр. Його кандидатська дисертація про міхурово-сечовідний рефлюкс у 1938 р. була опублікована як монографія. Після Великої Вітчизняної війни Борис Тимофійович повернувся до Дніпропетровська. Із 1946 р. він працював доцентом на кафедрі госпітальної хірургії, якою завідував проф. Т.Я. Гнилорибов.

Т.Я. Гнилорибов (1901–1970) – хірург, доктор медичних наук, професор. У 1945 р. наказом МОЗ України його направили на посаду завідувача кафедри госпітальної хірургії Дніпропетровського медичного інституту. Він обіймав також посаду декана лікувального факультету.

Оригінальними були його лекції, які він називав клінічними. На кожну лекцію запрошували 3–7 хворих. Спочатку професор проводив опитування хворих, потім демонстрував фізи-

кальні обстеження, виділяючи симптоми захворювання, і залучав до цього процесу студентів. Щомісяця Тимофій Яремович проводив «академічний» обхід по одній темі. До такого обходу готувалися всі викладачі та студенти. Як хірург, був багатограним, добре володів розділами загальної та військово-польової хірургії, травматології, урології, гінекології. У 1952 р. при госпітальній хірургічній клініці було організоване і торакальне відділення.

Цікавими були розробки Т.Я. Гнилорібова з кишкової пластики, у тому числі сечового міхура. За досягнення в практичній і науковій діяльності він був нагороджений двома орденами Трудового Червоного Прапора, орденом «Знак Пошани», медалями. Йому присвоєно звання заслуженого діяча науки СРСР. Автор понад 300 наукових праць, 5 монографій. Під його керівництвом захищено 7 докторських і 22 кандидатські дисертації.

Урологічне відділення на 30 ліжок у ці роки розташовувалося в терапевтичному корпусі лікарні ім. І.І. Мечникова. Завідував відділенням І.С. Ємець. Із 1948 р. відділення очолила лікар-уролог А.П. Ледньова.

Із 1935 до 1939 р. проведено 24 пленарних засідання урологічного товариства. Заслухано 25 доповідей, зроблено 76 демонстрацій хворих. Ретроградна пієлографія рекомендувалася лише для визначення стану здорової нирки, оскільки при туберкульозній нирці вона приховувала у собі небезпеку дисемінації туберкульозу (пієло-венозний рефлюкс). Пропонувалося широко користуватися посівами сечі на спеціальні середовища. Операції виконували під паравертебральною анестезією або внутрішньовенним (гексеновим) наркозом.

У той час у Дніпропетровську був великий виробничий і побутовий травматизм і члени товариства не залишилися осторонь. Б.Т. Фукс у 1936 р. виступив із доповіддю про закриті розриви нирок на обласній конференції хірургів, поділившись успіхами лікування цього контингенту хворих на основі великого власного матеріалу. Доцент Н.П. Ковальський доповідав на засіданні урологічного товариства про досвід лікування переломів кісток тазу з ушкодженнями сечового міхура і сечівника.

Напередодні Великої Вітчизняної війни в Дніпропетровській області було 45 урологічних ліжок (30 – у Дніпропетровську та 15 – у Кривому Розі) і один спеціалізований урологічний прийом у Дніпропетровську, крім прийому урологічних хворих у 3 шкірно-венеричних диспансерах. Працювали чотири урологи (3 – у Дніпро-

петровську та один – у Кривому Розі) і 5–6 цистоскопістів «гонорологів», що займалися малою урологією.

Із 1941 до 1943 р. Дніпропетровська область була окупована фашистськими загарбниками, які заподіяли багато руйнувань, у тому числі і справі охорони здоров'я. Урологічні ліжка були ліквідовані.

У зв'язку з Великою Вітчизняною війною кафедри медичного інституту були евакуйовані. Більшість співробітників, у тому числі і урологи, будучи кваліфікованими фахівцями, працювали в хірургічних госпіталях. При окупації області та Дніпропетровська спеціалізована урологічна допомога населенню не надавалася. Після звільнення Дніпропетровська від німецьких загарбників у будівлі нинішнього «Дома Союзів» був розташований евакогоспіталь. Із 1944 до 1948 р. у ньому працювала А.П. Ледньова, яка добровільно зголосилася вести поранених урологічного профілю (досвід роботи вона набула раніше в госпіталі під керівництвом проф. А.А. Чайки). Поранені були згруповані у дві палати загальною чисельністю до 30 осіб. Із 1945 р. в госпіталі цей контингент поранених консультував Б.Т. Фукс.

В умовах важких наслідків окупації у звільненій області необхідно було заново створювати спеціалізовану урологічну допомогу населенню. До того ж, урологи зіткнулися з новими труднощами. Керівники охорони здоров'я не вважали за потрібне відкривати спеціалізовані урологічні ліжка, мотивуючи тим, що допомога урологічним хворим у достатньому обсязі надається в загальнохірургічних відділеннях. За роки війни порідшали і до того мізерні кадри урологів: одні загинули на війні, інші не повернулися до Дніпропетровської області.

При активній наполегливості урологів і сприянні завідувача міського відділу охорони здоров'я М.В. Хомутова (у подальшому заступника міністра охорони здоров'я СРСР) у серпні 1946 р. було відкрито у Дніпропетровську урологічне відділення на 30 ліжок на території обласної лікарні ім. І.І. Мечникова. Воно обслуговувало населення міста та області. У цьому ж році відділення стало базою доцентського курсу з урології факультетської хірургічної клініки (зав. клінікою проф. Т.Я. Гнилорібов) Дніпропетровського медичного інституту. Завідувачем цим курсом став доцент Б.Т. Фукс. У цьому відділенні готували урологів, бо була така нагальна потреба в області.

У вересні 1947 р. Є.Ю. Свірський відкрив урологічний амбулаторний прийом у Кривому

Розі і було виділено 10 урологічних ліжок у хірургічному відділенні, яким завідував хірург-уролог А.А. Коген.

У січні 1948 р. у Дніпродзержинську завідувач хірургічним відділенням кандидат медичних наук Р.К. Крікент (згодом завідувач кафедри загальної хірургії Дніпропетровського медичного інституту) відокремив 15 урологічних ліжок і відкрив урологічний амбулаторний прийом при міській лікарні №1.

Із 1948 р. А.П. Ледньова переведена в обласну лікарню завідуючою функціонуючим вже на той час урологічним відділенням. У 1952 р. урологічне відділення з обласної лікарні ім. І.І. Мечникова переведено в 10-ту міську лікарню. Разом із завідуючою відділенням А.П. Ледньовою були переведені лікарі Рогозіна і Гуревич.

Після звільнення Дніпропетровська від німецьких загарбників продовжило роботу урологічне товариство. Його активній роботі сприяв тісний зв'язок з правлінням Українського товариства урологів, членом правління якого став Б.Т. Фукс. Слід зазначити, що в ту пору активно працював проф. Н.А. Левінсон, який часто виступав з питань лікування гонореї і трихомоніазу.

У червні 1949 р. в Нікополі в хірургічному відділенні міської лікарні №1 виділено 5 урологічних ліжок і відкрито урологічний амбулаторний прийом (Е.А. Полікевич).

У 1952 р. у лікарні ім. І.І. Мечникова організовано обласне урологічне відділення, яке очолив кандидат медичних наук І.І. Савельєв. Після того, як у 1953 р. Б.Т. Фукс пішов з кафедри хірургії медичного інституту і став завідувати відділенням у 10-й міській лікарні, доцентом кафедри за курсом урології був обраний І.І. Савельєв. У 1957 р. А.П. Ледньова знову очолила урологічне відділення 10-ї міської лікарні. На той час у дорослому урологічному відділенні було 10 дитячих урологічних ліжок.

Завдяки розпорядженням Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ), згідно з якими у штат облздороввідділу міністерством введена одиниця позаштатного обласного уролога, дещо покращилася урологічна допомога. У Дніпропетровській області першим обласним урологом був призначений доцент Б.Т. Фукс. Обласний уролог отримував інструкції від головного уролога МОЗУ заслуженого діяча науки, академіка А.А. Чайки, який очолював урологічну службу в Україні.

Протягом десяти післявоєнних років урологічна мережа в нашій області розвивалася повільно. Крім загальних труднощів відновлення,

недостатнім було забезпечення інструментами, не вистачало цистоскопів, а ті що були, швидко виходили з ладу. Бракувало індигокарміну, сергозину, рентгенівських плівок.

У 1952 р. відновлено урологічне відділення Дніпропетровська в міській лікарні № 2, яким завідував І.С. Ємець (з 1960 р. — О.В. Люлько). Одночасно факультетська клініка Дніпропетровського медичного інституту (зав. проф. М.А. Кімбаровський) з обласної лікарні була переведена в міську лікарню №1. Там же викладався курс урології; його вів асистент клініки І.І. Савельєв, який закінчив ординатуру з урології.

Із другої половини шестидесятих років мережа урологічної допомоги розгортається швидше. Активізувалася і урологічна допомога дітям, після того як кафедрі дитячої хірургії Дніпропетровського медичного інституту (з 1957 до 1978 р.) очолила проф. А.Д. Христин (1908–2000).

Значне покращення урологічної допомоги у 1965 р. у порівнянні з 1958 р. пов'язане із загальним зростанням лікувально-профілактичних закладів області та розпорядженням МОЗУ про подальший розвиток спеціалізованої допомоги. Сприяло цьому відновлення діяльності позаштатних урологів. Із 1958 р. обласним урологом призначений І.І. Савельєв, обраний доцентом по курсу урології Дніпропетровського медичного інституту в 1956 р., і Б.Т. Фукс — міським урологом з 1955 р. Збільшилася кількість ліжкової мережі і в містах області. Цьому сприяв прихід в урологію енергійних, ініціативних урологів: канд. мед. наук І.Є. Каледіна (працюючого міським урологом Кривого Рогу), В.С. Гагарінова (міського уролога Дніпродзержинська) надалі доктора медичних наук, завідувача відділу специфічних інфекцій Київського науково-дослідного інституту урології і нефрології та С.П. Левіта у Нікополі. У 1965 р. вже існували урологічні відділення в Дніпродзержинську та Нікополі по 30 ліжок. У Кривому Розі кількість ліжок у трьох урологічних відділеннях у 1960 р. доведено до 175. Урологічне відділення на 50 ліжок лікарні ім. І.І. Мечникова стало базою доцентського курсу з урології Дніпропетровського медичного інституту. На цьому розширення ліжкової мережі не припинилося. У 1964 р. відкрито 20 фтизіоурологічних ліжок при фтизіатричному диспансері Дніпропетровська, а з 1965 р. — 40 при фтизіатричному диспансері Кривого Рогу. У 1965 р. відкрито 10 онкоурологічних ліжок при обласному онкодиспансері. У 1964 р. встановлена штучна нирка в 16-й міській лікарні Дніпропетровська, а в 1965 р. — у Кривому Розі.

Таким чином, у Дніпропетровській області в 1960 р. було розгорнуто 460 урологічних ліжок, працювало 25 урологічних прийомів. Урологічну допомогу забезпечували 53 лікарі-урологи. Крім того, у Дніпропетровську відкрито 50 урологічних ліжок і 3 урологічних амбулаторних прийоми у відомчих установах (на залізниці, водному транспорті, Південному машинобудівному заводі), що обслуговуються п'ятьма урологами. Два урологи працювали в Дніпропетровському медичному інституті (завідувач курсом урології доцент І.І. Савельєв та асистент курсу Б.С. Горєв), ще 3 лікарі — в інших установах. Із 53 працюючих в області урологів 33 підготовлені на місцевих базах: в урологічній клініці медичного інституту, урологічному відділенні 10-ї міської лікарні Дніпропетровська, в 1-й міській лікарні Кривого Рогу та 9-й міській лікарні Дніпродзержинська.

Чимало урологів (22), деякі повторно, підвищували кваліфікацію на курсах або на робочому місці на кафедрах урології в інститутах удосконалення лікарів Москви, Ленінграда, Києва, Харкова, Запоріжжя, Львова, Баку. Одні лікарі — з попередньою хірургічною підготовкою, інші, працюючи в співдружності з хірургами, отримали належну хірургічну підготовку; зросла їх хірургічна активність.

На урологічних ліжках обласного центру та районів області допомога хворим надавалася на рівні того часу. Поряд з практичною роботою багато з них виконували наукові дослідження. Тільки за 1958–1966 рр. 5 урологів захистили кандидатські дисертації: І.І. Савельєв у 1958 р. — «Пересадка сечоводів у товсту кишку»; В.С. Гагарінов у 1963 р. — «Розширення вен сім'яного канатика (клінічне дослідження)»; І.С. Каледін у 1963 р. — «Функціональний стан нирок при деяких захворюваннях і оперативних втручаннях»; О.В. Люлько у 1964 р. — «Лікування розширених вен сім'яного канатика (експериментально-клінічне дослідження)»; Б.С. Горєв у 1966 р. — «Про експериментальний педункуліт і піелонефрит».

Понад 80% практичних лікарів мали друковані наукові роботи. За ці роки урологами області опубліковано в різних журналах і збірниках 129 наукових статей. Про характер, спрямованість цих робіт можна отримати деяке уявлення зі звіту роботи обласного наукового урологічного товариства. Крім активної участі в роботі урологічного товариства, чимало урологів брали участь у республіканських (не лише України, але й інших республік СРСР), а також союзних конференціях, пленумах і з'їздах урологів. Багато хто з них виступав з доповідями

(про що свідчать опубліковані наукові праці та тези) або брали участь у дебатах, ділилися своїм досвідом. У цей час (де пізніше, де раніше) відбулася зміна завідуючих відділеннями: у Дніпропетровську відділення очолили: А.М. Білостоцький, В.М. Кліндухов, А.М. Барський, О.С. Анохін, Ю.І. Удовицький, Б.І. Ягмур, В.Г. Кравченко; у Кривому Розі — П.Є. Снопков, у Дніпродзержинську — П.І. Кропінюв, у Нікополі — В.М. Садиков, у Павлограді — М.Т. Можейко. Вони зробили значний внесок в урологічну службу нашої області.

У розвитку урології області помітну роль відіграло наукове урологічне товариство, завжди залишаючись в авангарді. Воно почало своє існування у травні 1935 р. як секція Всеукраїнського товариства урологів (ВТУ). Крім звіту в журналі «Урологія» в 1939 р. і наведених вище відомостей, ніяких матеріалів про той період його роботи не збереглося. Діяльність товариства, перервана Великою Вітчизняною війною, відновилося в серпні 1946 р. Голова правління ВТУ академік Р.М. Фронштейн 5 квітня 1946 р. запропонував відновити діяльність товариства як філії ВТУ і надати план роботи. Спочатку товариство об'єднувало, як і до війни, лікарів, що цікавляться урологією — венерологів, хірургів і урологів. З роками товариство змінювалося: до його складу ввійшла молодь, для якої воно стало школою урології. Якщо спочатку доповіді та демонстрації були головним чином з питань гонорєї та її ускладнень, трихомоніазу, простатиту, то надалі все частіше виступала молодь, що прийшла в урологію. З доповідей того часу слід відзначити наступні: «Абсцеси передміхурової залози», «Про міхурово-сечовідний рефлюкс», «Лікування раку передміхурової залози синестролом і орхектомія», «Пухлини нирок. Дивертикули сечового міхура за матеріалом урологічної клініки ДМІ» та ін.

Члени товариства періодично виїжджали в райони області для проведення наукових конференцій та консультацій хворим.

Із 1952 р. діяльність товариства перервалася і відновилося у 1956 р. До його складу увійшли, в основному, урологи, кількість яких у місті значно зросла. До 1959 р. урологічне товариство входило до складу Дніпропетровського єдиного медичного наукового товариства. У лютому 1959 р. був прийнятий типовий статут міського урологічного товариства. Членів товариства було 18. У грудні 1969 р. відповідно до побажання урологів районів області, рішенням загальних зборів був прийнятий статут обласного товариства, який 7 січня 1961 р. затвердже-

ний і зареєстрований в обласному відділі охорони здоров'я. Звіти про роботу товариства щорічно направлялися голові правління республіканського товариства та обласному відділу охорони здоров'я. У 1965 р. товариство об'єднувало вже 47 урологів (36 – з Дніпропетровська та 11 – з районів області). У 1965 р. вийшли зі складу обласного товариства урологи Кривого Рогу і утворили своє міське урологічне товариство. З позиції сьогодення можна сказати, що цим самим урологи Кривого Рогу багато чого втратили. Відділившись від обласного товариства, вони не мали можливості вчасно отримувати відомості про наукові досягнення урологічного центру області, міжнародного товариства урологів та ін.

Із 1956 р. до 1965 р. проведено 68 засідань товариства. На них заслухано 66 доповідей, 68 демонстрацій і 22 звіти, що свідчить про активну участь членів товариства в його роботі. Доповіді, демонстрації ставилися до різних розділів урології та висвітлювали її актуальні проблеми.

Доповідь про стан урологічної допомоги в області щорічно робив обласний уролог. Кожного року обговорювалася також доповідь міського уролога про стан урологічної допомоги в Дніпропетровську.

Немає потреби продовжувати перерахування питань, які заслуховувалися і обговорювалися на засіданнях товариства. Деякі доповіді надруковані. Слід підкреслити, що до 1965 р. у Дніпропетровській області, де на початку століття не існувало спеціалізованої урологічної допомоги, вона відокремилася від хірургії, розвивалася і досягла високого рівня. Офіційним її початком слід вважати відкриття урологічного амбулаторного прийому в 1930 р. в Дніпропетровську та урологічних ліжок у 1932 р. у Дніпропетровську та Кривому Розі. Подальшому розширенню урологічної мережі, розвитку урологічної допомоги сприяла організуюча роль МОЗ України та управління Всеукраїнського товариства урологів (ВТУ). Значна роль у цьому належить заслуженому діячу науки академіку А.А. Чайці. Він очолював урологічну службу МОЗ України як головний уролог і був головою правління Українського товариства урологів. Слід сказати про визначну роль голови ВТУ проф. Р.М. Фронштейна в житті урологічного товариства в період відновлення області після руйнувань, завданих у роки фашистської окупації.

Із 1966 до 2000 р. змінилося 4 обласних урологи: після І.І. Савельєва обласним урологом став О.С. Анохін (1973), потім доцент

Б.С. Горєв (1989), доцент С.І. Баранник (1993), а з 1999 р. і донині професор В.П. Стусь.

У 1974 р. головою Дніпропетровського науково-практичного товариства обраний проф. О.В. Люлько. За цей час у житті урологів області відбулося чимало подій. У 1974 р. на базі урологічного відділення обласної лікарні ім. І.І. Мечникова створена кафедра урології (наказ ректора Дніпропетровського медичного інституту І.І. Крижановської від 23 серпня 1974 р.).

О.В. Люлько (1935–2013) – уролог, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки та техніки України (1989), лауреат Державної премії УРСР (1983) і лауреат Державної премії України (2001), видатний вчений уролог, педагог та організатор науки, завідувач кафедри урології (1974–2011), проректор з наукової та лікувальної роботи Дніпропетровської державної медичної академії (1982–2005). О.В. Люлько був віцепрезидентом Української асоціації урологів, головою обласного товариства урологів, членом Міжнародної асоціації урологів, академіком Міжнародної академії бджільництва, заступником головного редактора журналу «Урологія» та «Медичні перспективи», головним редактором журналу «Новини науки Придніпров'я», членом спеціалізованої вченої ради при Інституті урології та нефрології АМН України.

Кафедра урології організована 1 вересня 1974 року із доцентського курсу кафедри факультетської хірургії. Першим завідувачем кафедри став доктор медичних наук, професор О.В. Люлько. Народився О.В. Люлько в сім'ї робітників. Після закінчення у 1959 р. Дніпропетровського медичного інституту працював урологом, потім завідувачем урологічного відділення 2-ї міської лікарні м. Дніпропетровськ. У 1964 р. захистив кандидатську дисертацію «Лікування розширення вен сім'яного канатика». У 1965 р. він – асистент, а з 1968 р. – доцент кафедри госпітальної хірургії ДМІ. У 1971 р. захистив докторську дисертацію «Гостра непрохідність кишечника», а у 1974 р. йому присвоєне звання професора. Клініка під його керівництвом стала організаційно-методичним і науковим центром урологічної служби Дніпропетровської області.

У 1974 р. на кафедрі працювали 8 співробітників. Із них: завідувач кафедри, професор О.В. Люлько, доцент І.І. Савельєв і 3 асистенти (канд. мед. н. Б.С. Горєв, канд. мед. н. Л.М. Волкова і лікар В.М. Ткаченко), старший лаборант К.Г. Розчаховська, лаборант та препаративник. Крім того, з цього часу на кафедрі постійно навча-

лись 3–6 очних та заочних аспірантів, 2–5 клінічних ординаторів.

У багатогранній діяльності кафедри з перших днів її існування можна виділити кілька напрямів: розвиток і зміцнення матеріально-технічної бази; підготовка висококваліфікованих кадрів; пошук свого наукового напрямку і впровадження в лікувальну практику сучасних оперативних втручань, діагностики і терапії; навчально-методична робота; встановлення контактів для співробітництва в різноманітних видах діяльності.

Утворення кафедри значно підвищило якість викладання урології і заклало передумови для рішення кадрової проблеми з урології в Дніпропетровській області. В клініці щорічно лікувалися 1300–1500 хворих і виконувалися 750–950 операцій. Кафедра очолила організаційно-методичну роботу з надання спеціалізованої допомоги населенню Дніпропетровської області. Спільна робота з органами і закладами практичної охорони здоров'я проводилася відповідно до наказів інституту та обласного відділу охорони здоров'я. Вона включала лікувально-консультативну допомогу, підвищення кваліфікації практичних лікарів, проведення науково-практичних конференцій, семінарів, засідань наукового товариства урологів, впровадження в практику охорони здоров'я нових методів діагностики, лікування і профілактики урологічних захворювань, видання методичних рекомендацій, монографій з актуальних питань урології, організаційно-методичні заходи, санітарно-просвітницьку роботу.

Завдяки активності співробітників кафедри в короткі терміни були створені необхідні умови для проведення наукових досліджень на високому сучасному рівні. Починаючи з 1974 р., при кафедрі працює науковий студентський гурток, де свої знання з урології щорічно удосконалюють 8–12 студентів. Члени гуртка систематично виступають з доповідями на студентських кафедральних, міжкафедральних, факультетських, інститутських, а також обласних науково-практичних конференціях.

Кращі студентські роботи, виконані на кафедрі, публікуються в збірниках наукових робіт. За перші 10 років існування кафедри опубліковано 76 таких робіт. Члени наукового гуртка брали активну участь в обласних, республіканських та Всесоюзних конкурсах на кращу студентську роботу, де неодноразово удостоювались дипломів та інших нагород. Деякі кружківці стали аспірантами кафедри (В.М. Мягкий, А.В. Прохоренко, С.І. Баранник, О.В. Бойко, М.В. Агафонов, А.М. Фрідберг, Р.М. Молчанов, І.В. Козловський,

С.В. Берестенко, Д.М. Гайдамаченко), клінічними ординаторами (В.В. Заяць, М.В. Мітченко, Ю.М. Постолов, В.П. Стусь, О.А. Бібік).

Крім наукової і лікувальної роботи, одним з основних видів діяльності є навчально-методична робота. На кафедрі сьогодні навчаються студенти IV курсу лікувального, медико-профілактичного та іноземного факультетів, лікарі-інтерни 1-го, 2-го року навчання та клінічні ординатори і магістри. З перших років колектив працює над удосконаленням навчального процесу: є в достатній кількості тематичні навчальні кімнати, обладнані наочними навчальними посібниками, атласами і підручниками, написаними співробітниками кафедри. У своїй науковій і педагогічній діяльності співробітники широко використовують можливості обчислювальної техніки.

Розвиток методів роботи з комп'ютерною технікою, її використання в науковій і педагогічній діяльності, дало можливість створити у 2001р. так званий «Інтернет-клас» – на базі 9 комп'ютерів IBM PC/AT 486, отриманих як спонсорську допомогу. Основною метою даної структури є концентрація наукового, практичного і навчального матеріалів та забезпечення можливості доступу до нього співробітників, студентів, лікарів-інтернів, магістрів, клінічних ординаторів, курсантів та лікарів.

У класі сконцентровані збірники та монографії, написані співробітниками кафедри, усі випуски всеукраїнського журналу «Урологія», який започаткований за ініціатииви професора О.В. Люлька у 1997 р. та інші сучасні науково-практичні видання з урологічної тематики. Придбано понад 30 компакт-дисків (CD) із навчальними програмами для студентів, матеріалами урологічних конгресів, конференцій та з'їздів за рядом напрямів (урологія, нефрологія, онкоурологія, андрологія, урогінекологія, анатомія і та. ін.). Їхня кількість постійно зростає. Основною особливістю класу є можливість доступу до Internet із використанням 9 комп'ютерів, об'єднаних у мережу, розташованих не тільки в комп'ютерному класі, але й у кожній навчальній кімнаті та конференц-залі. Наявність мережі дозволяє проводити одночасну демонстрацію навчального матеріалу або роботу в Internet у навчальних кімнатах. Створення класу дозволило розпочати черговий етап щодо удосконалення наукової, педагогічної діяльності, а також підвищення професійного рівня співробітників.

Як навчальні посібники широко використовуються книги, написані співробітниками

кафедри: «Урологія: Підручник». — К.: Вища школа, 1993 (О.Ф. Возіанов, О.В. Люлько); «Рецептурный справочник врача». — К.: Здоров'я, 1981 (И.С. Чекман, А.В. Люлько, Б.С. Горев и соавт.), витримав 7 видань; «Основы практической урологии детского возраста». — К.: Вища школа, 1984 (А.В. Люлько, Д.Д. Мурванидзе, А.Ф. Возіанов); «Рентгеноурологическая диагностика в педиатрии». — К.: Здоров'я, 1985 (А.В. Терещенко, А.В. Люлько); «Атлас-руководство по урологии». — К.: Вища школа, 1990 (А.В. Люлько, А.Ф. Возіанов, И.К. Ковальчук); «Лекции по урологии детского возраста». — Душанбе, 1998 (Т.Р. Кадири, А.В. Люлько); «Атлас-руководство по урологии». — в 3 томах. Изд. второе, переработанное и дополненное. — Днепропетровск: РИА «Днепр-VAL», 2001 (А.Ф. Возіанов, А.В. Люлько); «Урологія: Підручник». Вид. друге, пер. і доповн. — Дніпропетровськ: РВА «Дніпро-VAL», 2002 (О.Ф. Возіанов, О.В. Люлько).

У 1999 році на кафедру хірургічних хвороб на посаду професора призначений доцент, доктор мед наук С.І. Баранник. Відділення дистанційної літотрипсії і ендоскопічної урології очолив асистент кафедри, канд. мед. наук Р.М. Молчанов. Асистент кафедри кандидат медичних наук М.М. Моїсеєнко призначений на посаду завідуючого загальнохірургічним відділенням обласного клінічного об'єднання «Фтизіатрія». На посаду асистента кафедри прийняті канд. мед. наук А.М. Фрідберг, І.В. Козловський, С.О. Павлюк.

У 1999 р. клінічна база кафедри урології розширилася. У новому хірургічному корпусі обласної лікарні, завдяки ініціативі і багаторічним зусиллям головного лікаря професора В.О. Павлова і директора клініки урології професора О.В. Люлька, створене відділення трансплантації і хронічного гемодіалізу на 25 ліжок, яке очолив кандидат медичних наук, доцент В.П. Стусь. Значним досягненням у роботі відділення стало покращення стану з хронічною нирковою недостатністю, можливість проводити у значної частини хворих амбулаторного діалізу, впровадження операцій з клітинної та тканинної ембріон-трансплантації (2000), а також перші успішні операції з пересадки нирки (2001).

З моменту створення кафедри колектив прагнув сформулювати свій власний науковий напрямок. Роки наукових пошуків сприяли до виходу на науковий напрямок, присвячений вивченню патогенезу, діагностики і лікування захворювань органів сечостатевої системи. З погля-

ду на складну екологічну ситуацію в нашій країні, співробітники кафедри за останній час виконали держбюджетні науково-дослідні роботи: «Розробка ефективних заходів профілактики захворювань сечостатевої системи доброякісного і злоякісного (рак сечового міхура, передміхурової залози) характеру у населення, яке підлягає постійному впливу комбінації радіаційних та хімічних чинників» (2004–2008), науковий керівник — професор О.В. Люлько, відповідальний виконавець доцент В.П. Стусь; «Розробка нових методів лікування та профілактики раку сечового міхура та раку передміхурової залози» (2009–2011), науковий керівник — професор О.В. Люлько, відповідальний виконавець д.мед.н. В.П. Стусь та ініціативні НДР «Вивчення впливу запальних процесів на виникнення та розвиток раку органів сечостатевої системи» (2004–2010), науковий керівник — професор О.В. Люлько, відповідальний виконавець, асистент Р.М. Молчанов; «Чоловіче безпліддя: етіологія, патогенез, лікування» (2009–2013), науковий керівник — професор О.В. Люлько, відповідальний виконавець — д.мед.н. В.П. Стусь. За останні 10 років опубліковано понад 200 наукових робіт (із них — 11 монографій та підручник), захищено 1 докторську та 7 кандидатських дисертацій.

Визнання авторитету наукової школи кафедри підтверджено присвоєнням завідувачу кафедри О.В. Люлька почесного звання Заслужений діяч науки і техніки Української РСР (1989), обранням член-кореспондентом АМН України (1994), членом спеціалізованої Ради МОЗ України, академіком міжнародної академії бджільництва і апітерапії, членом редколегії журналу «Andrologia», заступником головного редактора журналів «Урологія» і «Медичні перспективи», редактором журналу «Науковий вісник Придніпров'я»; за вагомих особистий внесок у розвиток медичної науки, підготовку висококваліфікованих спеціалістів для охорони здоров'я завідувач кафедри нагороджений відзнакою Президента України — орденом «За заслуги» III ступеня, двічі визнаний Міжнародною людиною року в 1997–1998 рр., 1998–1999 рр. і Міжнародною людиною тисячоліття, нагороджений Британським біографічним інститутом срібною медаллю «За досягнення ХХ сторіччя», срібною медаллю Російської академії природничих наук «За розвиток медицини й охорони здоров'я», двома пам'ятними медалями Російської академії природничих наук «Автор наукового відкриття», присвяченої лауреату Нобелівської премії Петру Леонідовичу Капиці, медаллю

американського біографічного інституту «Пошана другого тисячоліття».

Кафедра урології, оперативної хірургії та топографічної анатомії була створена наказом ректора ДДМА від 10.09.2010 р. Завідувачем кафедри став член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор Олексій Володимирович Люлька.

У 2011 р. завідувачем кафедри призначено д.мед.н., професора В.П. Стуся, який продовжив втілювати задуми свого вчителя – професора О.В. Люлька. За останні роки кафедра поповнилася молодими викладачами – асистент М.Ю. Поліон, асистент К.С. Бараннік. У 2012–2014 рр. співробітниками кафедри видано українською, російською та англійською мовами навчально-методичний посібник «Урологія (методичні розробки практичних занять для студентів)», який рекомендовано Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України як навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних закладів IV рівня акредитації.

У 2014 р. за редакцією д.мед.н. професора В.П. Стуся видано навчально-методичний посібник «Урологія (практичні навички)», який укладений відповідно до програми з урології для студентів вищих медичних закладів IV рівня акредитації, в умовах кредитно-модульної системи освіти, затверджений Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України та Міністерства освіти і науки України.

Професор В.П. Стусь та доцент В.В. Кошарний брали участь у підготовці та виданні першого Національного підручника «Урологія» (2013), який підготовлений відповідно до затвердженої МОЗ України сучасної кредитно-модульної системи в рамках 90-годинної програми викладання на четвертому курсі за спеціальностями «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа» та «Медична психологія».

Необхідно зазначити, що колектив кафедри сповнений сил, чітко розуміє, як багато ще необхідно зробити для перебудови навчального процесу на всіх курсах, підвищення вимог до якості лікувальної роботи, розширення і поглиблення наукової роботи, більш дієвого впливу на показники здоров'я населення регіону.

Сьогодні на кафедрі урології, оперативної хірургії та топографічної анатомії працюють: д.мед.н., професор В.П. Стусь, д.мед.н., професор Т.О. Квятковська, д.мед.н., доцент В.В. Кошар-

ний, к.мед.н. М.М. Моїсеєнко, к.мед.н. А.М. Фрідберг, к.мед.н. В.І. Великородний, к.мед.н. О.М. Шарапова, к.мед.н. К.А. Кушнар'ова, асистент М.Ю. Поліон, асистент К.С. Бараннік, викладач Л.О. Алексюк, викладач К.М. Вихристенко, ст. лаборант С.О. Ляховець, ст. лаборант М.А. Рогозна, лаборант К.Є. Ляховець, лаборант М.Л. Павлова.

3 липня 1997 р. відбулося чергове засідання науково-практичного товариства урологів Дніпропетровської області, на якому було прийнято рішення створити Дніпропетровську філію Української асоціації урологів у складі 97 осіб. Головою філії було обрано член-кореспондента НАМН України, професора О.В. Люлька. У вересні 1997 р. у Києві відбулася засновницька конференція Асоціації урологів України, на якій був прийнятий статут.

27 листопада 2013 р. проведена конференція урологів Дніпропетровської області у складі 87 осіб, на якій прийнято рішення створити Асоціацію урологів Дніпропетровської області як добровільну самоврядну громадську організацію. Головою правління Асоціації урологів було обрано професора В.П. Стуся.

Із 1935 р. (з моменту створення Дніпропетровського урологічного товариства) до 2015 р. проведено 477 засідань товариства.

Урологічний прийом (дорослих та дітей) проводиться у 69 установах охорони здоров'я Дніпропетровської області. У 2014 р. виділено 138,0 ставок урологів для дорослих, у тому числі зайнято 130,5 ставки. У ЦРЛ виділено 14,50 ставки, зайнято 9,0. У поліклініках виділено 69,25 ставки, із них зайнято – 62,50 ставки. Кількість лікарів-урологів у 2015 р. становить 136. Із них 6 дитячих урологів та 4 урологи працюють в установах підготовки кадрів. Дорослих урологів у лікувальних закладах області – 126 осіб, у тому числі в поліклініці – 57 урологів, у районах працюють 9 урологів, у тому числі в поліклініці – 9. З початку 2015 р. із 136 урологів у Дніпропетровській області працюють 3 доктори медичних наук, 15 кандидатів медичних наук.

Останні роки ознаменувалися продовженням реформування галузі охорони здоров'я у Дніпропетровській області. Відбулося створення госпітальних округів (оптимізація другого рівня надання медичної допомоги), що сприяло скороченню урологічних ліжок у районних лікарнях та покращенню використання урологічних ліжок у спеціалізованих урологічних відділеннях міських лікарень. Для надання стаціонарної допомоги хворим урологічного профілю нині у Дніпропетровській області є 420 ліжок.

Відсоток атестованих лікарів-урологів Дніпропетровської області становить 86, відсоток урологів з вищою категорією – 47,9, з першою – 34,2, з другою – 17,9%.

За 2014 р. урологами області виконано 7148 оперативних втручань, із них 3786 – ендоскопічні та інструментальні, що становить 52,9%, 449 сеансів дистанційної літотрипсії. В амбулаторних умовах виконано 3084 операції.

Дніпропетровська філія Української асоціації урологів регулярно проводить конференції та засідання. Так, у 2014 р. відбулися 1 конференція та 4 засідання, на яких було розглянуто 38 актуальних питань урології. Делегації урологів нашої області брали активну участь у всеукраїнських конференціях, у міжнародних конференціях, конгресах, симпозиумах та майстер-класах.